

Helikobaktera spoľahlivo odhalí dychový test

Helicobacter pylori dokáže vyvolať nebezpečné zmeny, ktoré môžu predchádzať rakovine žalúdka. Našťastie, infekcia sa dá rýchlo odhaliť dychovým testom a zakrátko zlikvidovať antibiotikami. Mladí ľudia (19- až 20-roční) majú tento test dokonca ZADARMO, aby boli lepšie chránení pred rizikom vzniku vredov i rakoviny žalúdka.

O nebezpečnom mikroorganizme a možnostiach ochrany píše gastroenterologička MUDr. Barbora Zacharová z bratislavského Gastroentero-Hepatologického centra Thalion.

Helicobacter pylori je mikroorganizmus, ktorý sa usídľuje v sliznici žalúdka a dvanástnika a postupne tam vyvoláva zápal. Na rozdiel od väčšiny baktérií helikobakter potrebuje k životu kyslé prostredie žalúdka človeka alebo zvierata.

V súčinnosti s kyselinou chlorovodíkovou a tráviacim enzýmom pepsínom prispieva v sliznici žalúdka alebo dvanástnika k vzniku vredu a neskôr sa môže vyvinúť aj zhubný nádor, pretože ide o uznaný karcinogén.

Prenos nákazy

S mikroorganizmom neprichádzame na svet, získavame ho počas života zvonku cez ústa. Zdrojom infekcie je chorý človek, z ktorého sa baktéria preniesie na zdravých jedincov do tráviaceho traktu tzv. fekálno-orálnym prenosom, spôsobom stolica – ústa, ústa – ústa. Je to teda do istej miery jedna z tzv. "chorôb špinavých rúk". Šíri sa najmä tam, kde sa dostatočne nedodržiavajú hygienické štandardy. Prenos infekcie je možný napríklad použitím neumytého riadu alebo príboru, ale len bezprostredne po infikovanom človeku. Nakazí sa len človek s nedostatočnou odolnosťou voči spomínanému mikroorganizmu.

Prečo sa tejto baktérie treba zbaviť?

Helicobacter pylori je prítomný v žalúdku a dvanástniku asi u 40 % obyvateľov. Mnohí infikovaní

pacienti spočiatku nemajú žiadne prejavy ochorenia. Ak sa však táto patogénna baktéria neodstráni, aj u nich postupne dochádza k zmenám na žalúdočnej sliznici - najčastejšie k chronickému zápalu žalúdka, postupne sa môže objaviť málokrvnosť, krvácanie do tráviaceho traktu, ktoré sa prejavuje buď krvavými zvratkami alebo tmavo zafarbenou až čiernou stolicou. Zradné je najmä to, že vyvíjajúci sa zápal – okrem občasných problémov so žalúdkom – spočiatku nebolí. Niektorí ľudia sa s ním dlho trápia mysliac si, že majú len horšie trávenie. A to je chyba, lebo v žalúdku môže začať proces zhubných zmien, ktorý sa končí rakovinou.

Aby sme chránili mladých ľudí, zaviedli sme pre devätnásť až dvadsaťročných preventívny dychový test. Tým, čo ho budú mať pozitívny, helikobaktera vyliečime za 7 – 14 dní, aby im neskôr nenarobil problémy.

V súčasnosti sa helikobakterom nakazí približne každý tretí Slovak, a keby sa ľudia neliečili, takmer dvom percentám by baktéria vyprovokovala rakovinu. Mikroorganizmus sa má určite vyšetriť u pacienta s aktívnym peptickým vredom hornej časti tráviacej trubice, MALT-lymfómom žalúdka a aj u prvostupňových príbuzných pacientov s rakovinou žalúdka.

Helikobaktera prezradí dychový test

Sú viaceré možnosti zisťovania prítomnosti nebezpečnej baktérie. Spoľahlivo jej prítomnosť určuje pozitivita tzv. rýchleho ureázového testu - rozložená močovina (urea). Robí sa moderným a bezbolestným

dychovým testom. Prebieha tak, že pacient vypije testovací roztok spolu s džúsom a po chvíli nadýcha (fúkne pomocou slamky) do skúmavky. Vzorku spracuje analyzátor. Ide o zratúvanie rádioaktívnych atómov uhlíka C13 vo vydýchnutom vzduchu pred a po podaní testovacej látky. Metóda je jednoduchá, efektívna, s presnosťou okolo 99 %. Výhodou je, že odbery do skúmaviek sa dajú robiť na každom endoskopickom pracovisku a potom poslať poštou na vyhodnotenie k nám do Thalionu. Test sa môže robiť v ktoromkoľvek veku aj u malých detí, ak už vedia piť a fúkať slamkou.

Naše zdravotné poisťovne v súčasnosti hradia mladým 19- až 20-ročným ľuďom dychový test, lebo je mimoriadne dôležité, aby sa helicobakter odhalil skôr, ako spôsobí žalúdočné vredy alebo rakovinu žalúdka. Príležitosť by rozhodne mali využiť všetci, ktorí majú akékoľvek problémy so žalúdkom, napríklad nedostatočné trávenie, pocit nafúknutia, vracanie, hnačky, zápchy a pod. Ostatné skupiny obyvateľstva hradia za test doplatok okolo 50 €.

Liečba infekcie

Helicobakter sa nedá zlikvidovať inak, len antibiotikami. Preto každý, kto má obavy, že by mohol byť medzi obeťami mikroorganizmu, nech sa nezdráha navštíviť odborníka. Informácie ako na to, sa dajú nájsť aj na internetových stránkach **www.helicobakter.sk** alebo **www.thalion.sk**.

Po vyliečení infekcie klesá riziko vzniku vredov žalúdka pätnásobne, vredov dvanástnika a rakoviny v hornej časti tráviacej trubice ešte viacnásobne! A to už stojí za to.

Postup ako liečiť vyšetrením potvrdenú infekciu špecifikuje tzv. maastrichtský konsenzus III. z roku 2005, ktorým sa riadi aj Slovenská gastroenterologická spoločnosť. V súčasnosti sa lieči tzv. trojkombinačnou schémou, čo znamená, že sa 7 - 14 dní podávajú dvojité antibiotiká a jeden liek na zníženie tvorby žalúdočnej kyseliny.

Počas liečby treba zo stravy vylúčiť dráždivé jedlá, potraviny (koreniny, kysnuté cesto, kofeín, nikotín, alkohol) a všetko, čo pacientovi spôsobuje tráviace ťažkosti a, naopak, pridať probiotiká.

Samotnou úpravou stravy sa však helicobaktera nezbavíte. Kontrolu úspešnosti liečby robíme opäť dychovým testom.